

ÜÇLEM

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

Yıl : 2017 / Sayı : 1
Ederi : 2 TL

ÜÇLEM

Fikir ve Sanat Dergisi

Aralık 2017
Yıl: 1 Sayı: 1
Dosya: Distopya

Yazarlar:

Bedriye Işıl Cumalı
Emre Cem Aksoy
Eylül Deniz Sera Altuğ
Muharrem Gökalp Koca
Selin Su Koca
Zeynep Ayten

İzin alınarak alıntı yapılabilir.

Sanat Yönetmeni:
Semih Öztürk

İÇİNDEKİLER

Biz Kimiz?.....	3
Distopya	4
Suçlusu kim – şiir	9
“Android’ler Elektrikli Koyun Düşler mi?”	10
Nedir Bu “Yapay Zeka”	12
Utopia.....	14
Edvard Munch	17
İlk Durak Cumalıkızık.....	20
Bu Ay.....	22

BİZ KİMİZ

Merhaba arkadaşlar,
Büyük uğraşlar sonucu dergimiz Üçlem sonunda sizlerle buluştu!

Okul bünyesinde ete kemiğe bürünen dergimizin amacı sıcak ve samimi lisemizden bir hatıra size, düşüncelerinizin sesi, aynası olmak belki de...

Hedeflediğimiz kitle gereği önümüzdeki sayılarda sizden, her şey hakkında yazılarınızı bize ister adınızla ister anonim olarak iletişim adreslerimizden ulaştırmanızı bekliyoruz.

Ayın konusuna göre, değerlendirilip derlenerek yayınlayacağımız yazılarınız, edebiyat zümresinin de süzgecinden geçerek dergimizde yerini alacak...

Geçtiğimiz iki ayda baskısından içeriğine kadar bize her konuda destek olan okulumuz idaresi ve öğretmenlerimize sonsuz teşekkürler!

Sayfalarına mürekkep damlatmak için en ufak ayrıntısına kadar düşündüğümüz dergimiz iki elinizin arasında işte...
Önümüzdeki sayıda görüşmek üzere, sevgilerle!

ÜÇLEM EKİBİ

İletişim Adreslerimiz:
uclerdergi@gmail.com
instagram @uclemdergi

DİSTOPYA

içimizden biri mi?

**Bedriye Işıl Cumalı
Eylül Deniz Sera Altuğ
Muharrem Gökalp Koca**

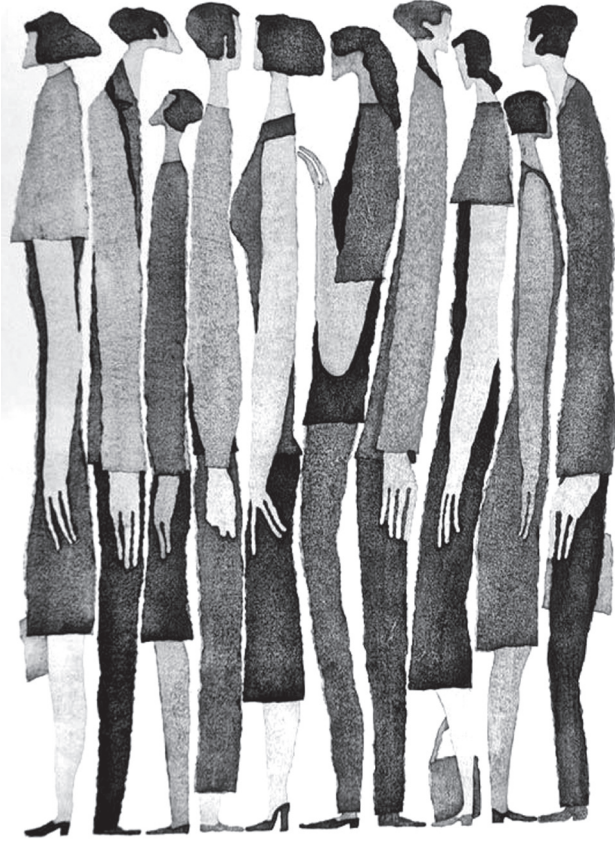
Sistematiik uygulanan bir baskıyla insanı otomatik bir makineye dönüştürebilirsiniz. Yönlendirebilir kendi tarafınıza çekebilirsiniz. Sosyal bir kansere dönüşen medya, propagandanın ana üsüdür. Kaos kapıda, sizin eliniz ise tokmakta. Ta ki bütün insanlar yuvarlaklaşana kadar fikirlerinizi yontar ve şekillendirirler. Her gün hayattan daha az şey beklemenizi sağlayabilirler. İç savaş, ölüm, cinayet, tecavüz, ayrılık, para hepsi sizi insanlıktan ve dünyadan soyutlar. O sabah ne giyeceğinizden akşam izleyeceğiniz televizyon dizisine kadar her şey kurgulanmıştır. Sizi psikolojik ve fizyolojik her alanda alaşağı ederler. Distopya tam da burada müdahale eder; bir başkaldırı, bir sanrı; şaha kalkan bir at gibi diriltir yaşayan bedenlerdeki ölü ruhlarınızı...

Kavram olarak ise distopya İngilizceye Yunancadan geçmiş ve “kötü”, “çürümüş” anlamlarına gelen “dys” ön ekiyle, yine Yunanca kökenli “durum”, “görünüş”, “manzara” anlamlarına gelen “topia” isim kökünün birleştirilmesi ile oluşturulmuştur.

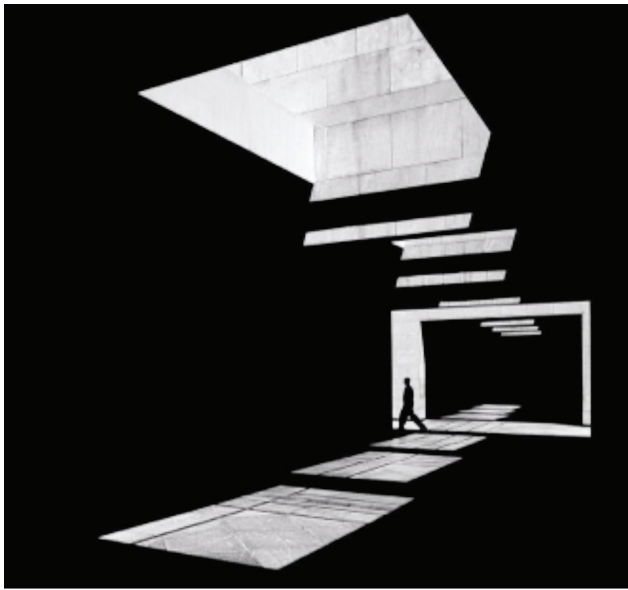
Ama bu kadarı değildir distopya, basite indirgenemeyecek çok büyük bir dünyadır.

Nedir Distopya?

“*Başkaldırmışların edebiyatıdır... Cesurların, kimsesizlerin, karamsarların, süslü ütopyalarda kendini bulamayanların...*”

“Distopya tutku ister!
Özgürlük ister!”

*Başkaldırılmışların edebiyatıdır... Cesur-
ların, kimsesizlerin, karamsarların, süslü
ütopyalarda kendini bulamayanların...*

“Hiç ölmeyecekmiş gibi mi yaşarsın
yoksa yarın ölecek gibi mi?” bu soruyu sorar.

Ütopya planlanmış iyi bir dünya çizer.
Mükemmel bir tasarımla kurgulanmıştır ve
can yakmaz, istenendir. Distopya ise karam-
sarlıkla tasarlanmış bir dünya yaratır ve bu
dünya bizlere dünü, bugünü, yarınını acı bir
şekilde sorgulatır. En derin arzularından, tut-
kularından, hırslardan doğmuştur. Bazen bir
diktatör gibi seslenir size, bazen bir katil gibi,
bazen ise bir domuz gibi.⁽¹⁾

Bilinenin aksine; suçun fazla olduğu,
umursamaz, herkesin mutsuz olduğu bir an-
layışı sunmaz distopya. Distopik eserlerde
yazarın amacı, o çağda yasak olan bir kav-
ram ve olguları tüm çıplaklığıyla öne sürmek,
eleştirmek; *su içmenizi yasaklayan totaliter
düzeni, bir kaşık suda boğmaktır sadece.*

İnsanın doğası gereği midir bilinmez,
başa gelebilecek en kötü senaryoyu gördü-
ğünde, sorgulamaya başlar. *İçten içe besledi-
ği ve büyüttüğü ama hep gizlediği, utandı-
ğı hayvani duygularını, ehlileştirilmemiş arzu-
larını birer birer saçar ortaya.* Bastırdığımız
fikirlerinizi, efendilerinize karşı sustuğunuz
günlerinizi açığa çıkarır. Soğuk savaşın getir-
diği bunalım, proletaryayla sosyetenin yaşam
kalitelerindeki acınası beisler⁽²⁾, kentsel ve
kırsal nüfus arasındaki uçurum, mutsuzluk ve
huzursuzluk hepsini kusarsınız. Distopya de-
diğiniz, zalime karşı sessiz kalanın zalimden
farksız olmadığını anlatır. Sizi eyleme geç-
meye, düşünmeye iter. Kimyasal silahların,

(1) George Orwell - Hayvan Çiftliği

(2) Engel, uymazlık

“ Distopya sizsiniz.
Distopya biziz. ”

“ Distopya çıplaktır.
Distopya gerçektir. ”

koltuk, petrol savaşlarının masumlarının canını almadığı, tek derdinizin bugün ne giyeceğiniz olmadığı, bencil olmadığınız bir dünya; fikirlerinizi söylerken sesinizin titremediği, yanlıştan ve hatadan; doğrudan ve gerçekten sıyrıldığınız, toplumsal baskılardan, politik suratlardan, kinden nefretten arındığınız bir gezegen mümkün müdür? Distopya size gerçekliği sunar, tüm bu çirkinlikler karşısında, ‘siz ne yapacaksınız?’ der...

Günümüze kadar birçok kez bu soru sorulmuştur sanat eserlerinde...

Edebiyat da bunun dışında kalamazdı.

Distopik kitaplardan, George Orwell’ın 1984 adlı yapıtı başeserlerdendir. Yalın dili, akıcılığı bir solukta böyle can sıkıcı bir konuyu size okutur...

İki dakika nefret, düşünce suçu, düşünce polisi tele ekran, yeni konuş gibi birçok kavramlarla totaliter devlet anlayışının zirvesini yaşayan ve nefes almayı bile güç kılan bir devlet resmeder. Halka var olmayan savaşlar ve düşmanlar nakşedilir, büyük ekranlarda nefret söylemleriyle kin aşılanır ve başka bir seçenek de yoktur zaten. Ya rejimin istediğini yaparsınız ya da buharlaştırılırsınız. Sosyal hayatınız bile elinizden alınmıştır, canınız boşa vakit geçirmek istediğinde, geçiremezsiniz. Sevmek, sevmek, sevişmek istersiniz, yasaktır. Deyim yerindeyse bir insan değil robotsunuzdur artık. Ama beton yığınlarının arasından filizlenen bir çiçek gibi ortaya çıkan, distopyasını haykıran kahramanımız, günümüz memur kesiminden Winston ile sevgilisi, totaliter düzene karşı çıkarlar, suç işler: düşünürler... ve böylece serüvenleri başlar. Bu eseri takiben Ray Bradbury’nin Fahrenheit 451’i distopyayı bilim kurgu tarzında ele alır. Kitapta, işi sorgulamadan yıllardır kitap yakmak olan itfaiyecinin, genç bir kız ile rastlaşınca, yaptığı işten başlayarak tüm hayatını ve dünyayı sorgulamasıdır. Kitap adını kâğıdın tutuşma derecesi olan Fahrenheit 451’den alır. Yine bu eseri de Aldous Huxley’in Cesur Yeni

Dünya'sı, William Golding'in Sineklerin Tanrısı romanı gibi birçok şaheser izler. Okurken bize çok zevk veren bu kitaplar, sizi de mest edecektir.

Her birinin içinde farklı dünyalara, farklı distopyalara konuk olursunuz...

YENİ PENCERELER AÇARSINIZ ÖZGÜRLÜĞÜN GÖKYÜZÜNE...

Kafanızdaki ütopyadan kurtulun, kendi distopyanızı bulun diye;

Hiç siyah bir aynaya rastladığımız oldu mu?

Ya da neden hiç siyah ayna olmadığını düşündüğünüz? Tüm dünyaya bu aynadan olağanca siyah tonlarında baksanız nasıl olurdu? İşte "Kara Ayna" (Black Mirror) dizisi 2011 yılından bu yana hicivli kurgusu, heyecan dolu sahneleri ve her bölümde gerçekleri haykıran müzikleri, kara bir aynadan dünyaya bakmanın ne olduğunu anlatıyor izleyenlerine.

"Tüm dünya benim aptal olduğumu düşünebilir. Onlar seni görmüyorlar. Benim gördüğüm gibi"⁽³⁾

Tam kategorize edilemeyen yarıdistopik bir hamurla yoğrulmuş, bilim kurgu ile pişirilmiş drama ve modern toplumu yeren hicivli bir görsellik ile de harmanlanmış dizi Kara Ayna (Black Mirror)...

Bazen modern insanın kendi özgürlüğünü konforuna değişmesini, bazen insanların birbirlerini dış görünüşe göre yargılamalarını, bazen de bir kuklanın dünyayı yönetmesini anlatır.

Ve bir şekilde modern insanın yozluğunu her bölümün sonunda nefes kesici şekilde idrak ettirir kara ayna.

"Doğruluk bu aralar üzücü derecede nadir bulunuyor."

Kara Ayna'nın 29 Aralıkta -belki de siz bu yazıyı okurken- 4. Sezonunun tüm bölümleri ya-

(3) Any one who know's love is – Irma Thomas.

yınlanmış olacak, şimdilik bölüm adları ve bir fragmanı yayınlanmış olan dizinin yeni sezonu 6 bölüm olacak. Bölümlerin adları:

- Ne yaşadığımızı sorgulayan bir bölüm: Timsah(Crocodile)
- Harika bir ebeveyn olmak çocuğunuzu kontrol etmekten geçeceğine inanıyorsanız: Arkangel
- Ruh eşinizle bir sistemle eşleşirseniz: Hangthedj (Dj'i asmak)
- Cristin Millioti'li ve uzayda geçen bir bölüm: Uss Callister
- Tamamı siyah beyaz olacak bir bölüm: Metalhead
- Black Museum (Kara Müze) olarak belirlendi.

Ruhlarımız korkumuzdan haykıramadığımız şarkılar gibi hapsolmuştur bedenlerimize...

Haykırmak için bu şarkılara bakın deriz.

- Radiohead⁽⁴⁾ - Exit Music
“ Uykundan uyan, kaçıyoruz bugün ,kaçıyoruz.”
- Spring of War - The Ringo Jets
Bizi izole, manipüle edip zehirliyorlar ve bu bizi boğuyor...
Sözlerini yazan yerli grubumuz
- Rulers, Ruling All Things - Midlake
- Gafil Gezme Şaşkın

(4) Biz Radiohead grubundan sadece “Exit Music” Şarkısına yer versek de bu grubun pek çok şarkısı buna benzer şekilde distopiktir.

Suçlusu Kim?

Bilinmez bir kentin,
Bilinmez bir kıyısına vurmuş gibi, kimliksiz
Konuşmasın dalgalar
Konuşmasın siyah deniz
Zincirleri pas tutan özgürlük;
Sussun, konuşmasın..
Gözleri sisli efendiler
Anlatmasın ütopyaı, bahsetmesin Tanrılardan
Köleler sussun, bir nar ağacının altında ölmek ne demek
Kimse bilmesin..
Köşesi yanmış ağıt
Mırıldanmasın bugün, ölmüş adamın en sevdiği şiiri
Sokaklar göstermesin sattıkları insan yüreklerini
Yaprakları olmasın artık ağaçların, sussunlar
Kimselerin haberi olmasın
Gelip geçen hazandan
Mevsimler sussun,
Yabancılaşmayı öğrenelim birbirimizden..

Eylül Deniz Sera Altuğ

“Android’ler Elektrikli Koyun Düşler mi?”

Emre Cem Aksoy

Diye sorgular yazar Philip K. Dick ve ben de dâhil milyonlarca insana bu soruyu sorgulattır. Bazıları kesin cevaplar verir, bazıları bunun mümkün bile olamayacağını söyler. Bazıları-

na ise bunu daha da düşündürür. Ridley Scott’ın yaptığı bu güzel iş olan Blade Runner’da olduğu gibi. 1982 ve 2017 yapım olmak üzere iki filmde oluşan ABD yapımı distopik-bilim kurgu serisi türkçeye “Bıçak Sırtı” ismiyle çevrilmiştir. Gelin bu iki filmi de ayrı ayrı inceleyelim.

Blade Runner (Yapım:1982)

Film, gişe hâsılatında tam bir başarısızlığa uğramış olsa da o zamandan beri kült film statüsüne yükseldi. Yani insanlar değerini sonradan anladılar. Film tamamen karanlık tonlara sahip olmasının yanı sıra son sahne haricinde tamamen gece vaktinde geçmektedir. 21.yüzyılın başlarında olan yoğun nüfus, iklim değişikliği ve genetik mühendisliği gibi konulara değinir.

Hikâye 2019 yılında Los Angeles şehrinde geçer. Başrolde oynayan Harrison Ford, Rick Deckard isminde bir Blade Runner’dır. Yani kendisi kaçak olan çıplak gözle insanlardan ayırt edilemeyen replicant’ları saptayıp yok eden bir kelle avcısıdır. Replicant’lar Tyrell Şirketi tarafından Mars’ta yapılan ve köle olarak çalıştırılan insan kopyalardır. Yıllar önce Replicant’lar köle gibi çalıştırılmaktan bıkmış bir isyan başlatırlar. Bir grup replicant yaşam sürelerinin 4 yıl olduğunu öğrendikten sonra yaratıcılarını aramaya ve Dünyaya gizli giriş yolları bulmaya koyulurlar. Ana karakterimiz Rick bu kaçak replicant grubunu

avlamaya çalışır. Bu grubun lideri olan Rutger Hauer'ın canlandığı Roy Batty kendisini daha da insan yapmak istemektedir. Filmin bize sorgulattığı sorulardan biri de budur "İnsan nedir?".

Filmin 1982'de yapılmasına ve bütçenin 28 milyon \$ olmasına rağmen görseleliği 2017 görseleliğiyle yarışacak kadar iyidir. Filmin atmosferi karanlık ve korkutucu şekilde eski ile yeni dünyanın karıştırılmış haliyle hazırlanmış. Bu nedenle zamansal bir karmaşa yaratmıştır. Teknolojisi, genetik mühendisliği, mimarisi ve uzayda koloni

kurma projeleri gerçekleşen bir dünyası olan bu filmin sadece geleceği tahmin etmesi değil bu sayede çoğu yapıma esin kaynağı da olmuştur. Örneğin "Matrix", "The Island", "Terminator" ve "I Robot" akla ilk gelenlerdendir.

Blade Runner 2049 (Yapım:2017)

İlk film gibi atmosferi insanı alıp götüren hikâyesi iyi kurulmuş mimarisi, yapay zeka ve duygu durumları üzerine düşünülmüş Ridley Scott'ın bu sefer yapımcılığını yaptığı distopik-bilim kurgu filmidir.

İlk Blade Runner filminden 35 yıl sonra gelen bu film hikâyeye 30 yıl sonradan devam ediyor. Bu süre zarfında dünyamızda bir kıyamet günü gerçekleşiyor ve bütün teknoloji sıfırlanıyor. Kıyamet sonrası Tyrell Şirketi iflas etmiş

ve düzen kaybolmuştur. Dünya kötü durumdayken Tyrell'in birikimini de alan Wallace Şirketi yeni bir imparatorluk kurar. Replicant'ları da kullanarak Dünya'yı kurtarır. Yeni Dünya'da replicantlar artık köle değil halk arasına karışmış orta düzeyde insan gibi görülmektedir. Ana karakterimiz Ryan Gosling tarafından canlandırılan K isimli replicant bir polistir. K kendi türünü avlarken bir görevde eski bir replicant bulur. Bu replicant'dan bir çocuk bilgisi alır ve bu çocuğu aramaya başlar. İlk filmde oynayan Harrison Ford bu filmde de Rick Deckard rolüyle yine buradadır.

Gişede Başarısızlık

Doğrusu iki filmde aksiyon, komedi ya da romantik bir film değildir. Eğer bunları arıyorsanız izlemenizi önermem. Çünkü Blade Runner bir felsefe, distopya ve psikoloji filmidir. Sizi düşündürür, hayatı sorgulamanızı geleceğe dair çıkarımlarda bulunmanızı sağlar. Bu yüzden her iki filmde gişede başarısız olmuştur. İnsanlar sıkılıyor, bende şahidim bu duruma. Sinemaya büyük bir heyecanla gittikten ve 3 saat süren filminden sonra çok mutlu bir şekilde salondan ayrılırken diğer insanların "Bu ne kadar sıkıcı bir film!" diye söylediklerini ben

de duydum. Ama Blade Runner'ı unutmayan bir kesim vardır. Serinin ilk filmini sevenler veya ilk defa izleyip sevenler olacaktır. Filmin neyi amaçladığını ve ne tarz olduğunu bilen, hakkının yendiğini düşünen bir kesim. Ben de bu kesimdeyim ülkemizde saçma ve amaçsız filmler yeterince var ve eğer böyle yapımlar başarısız oluyorsa o zaman sinema sektörünün iyiye gitmediğini gösterir. Ama anlattığım gibi eğer kendi varlığınızı sorgulamak istiyorsanız bu film tam size göre ama aksiyon arıyorsanız sıkılırsınız. Tabi bu demek değil ki hiç aksiyon ve romantizm yok, ikisinden de yeteri kadar var. Bu filmleri rahatlıkla tavsiye edebilirim.

Sansür Durumu

Diğer bir fiyasko ise ülkemizde filmin sansürlenmesidir. Sırf yaş aralığını artırmak için +18 olan bir filmi +15'e indirerek daha fazla para kazanmayı amaçlayan şirketler yüzünden filmi sansürlü izlemek zorunda kaldık ve filmde önemli sahnelerin bazıları kesildi. Buna sebep olarak "Yerel kültüre saygımızdan ötürü filmin hafifçe değiştirilmiş sürümünü piyasaya sürüyoruz." dendi.

NEDİR BU "YAPAY ZEKÂ"

İzlediğimiz filmlerden ya da günlük hayat-tan bilmeyen yoktur yapay zekâyı ama gelin bir tanım yapalım."Bir bilgisayarın veya bilgisayar kontrolündeki bir robotun çeşitli faaliyetleri canlılara benzer şekilde yerine getirme öğrenebilme, düşünebilme kabiliyeti.". Henüz bu teknoloji yeni yeni yürümeye başlayan bir bebek gibi. Peki sizce ne kadar ileri gidebilirler?

Bu konuda Cem Yılmaz'ın bir esprisi vardır "Benim fişini taktığım şey beni nasıl ele geçirecek?" Peki fişini taktığın şey kendisini şarj edemez mi? Yani bir canlı gibi davranmayı başarabilir mi? Bu olası bir durum.

"Kölenin sahibinden yetenekli olduğu bir durumun işaretidir bu"

Hemen bir örnek verelim 2017 yılında Almanya'nın Hamburg kentinde açılan bir opera salonundan bahsedeyim. Binanın tasarımı yapılırken sesin daha akustik olması için duvarlarda 10 bin farklı tasarım gerekmiş. Peki, bu adamlar 10 bin farklı tasarımcı mı tutmuşlar? Hayır, onun

yerine bir yapay zekâ kodlamışlar ve 10 bin farklı tasarım yaparak 1 milyon küçük hücre tasarlamışlar, salondaki bu hücreler ses dalgalarını en iyi şekilde alarak, yansıtıyorlar. Binanın dışındaki dev ekranlara müziğe uygun görüntüler oluşturuyor. Peki, bu neden mi korkutuyor?

Çünkü yapay zekâlar zaten bizim yüzümüzü, sesimizi daha birçok şeyimizi kopyalayabiliyorlar. Fakat hayal gücümüzü kopyalayabilirlerse o zaman artık onlar da üretmeye sanat eserleri yaratmaya, başlar ve bizlere ihtiyaç kalmaz. Her gün kullandığımız web siteleri de artık yapay zekâ ile hazırlanıyor. Ayrıca artık film posterleri de aynı şekilde hazırlanıyor. İnternette bir film posterini arattığınızda çıkan bazı resimler direkt yapay zekâlar tarafından hazırlanıyor. Bu posterleri algoritma otomatik olarak insanların ilgisini çeken şeyleri birleştirerek hazırlıyor. Yani anlayacağınız artık robotlar tasarım yapabiliyorlar. Kullandığınız müzik uygulamaları size uygun olan müzikleri seçiyor. Peki, daha da ileri gidecek olursanız.

Senaryo yazabilen bir yapay zekâ olabilir mi?

Tarihte senaryosu bir yapay zeka tarafından yazılan ilk kısa film olan “Sunspring”’in senaryosu, müzikleri tamamen Benjamin adlı yazılıma aittir. Daha önce herhangi bir yapay zeka botundan aforizmalar duymadıysanız, filmi izlemeden

önce kendinizi buna aşına etmeniz faydalı olabilir. Benjamin adlı yazılım 80-90’ların bilim kurgu filmleri ile büyütülmüş olması onun senaryosuna da yansıyor. Benjamin her ne kadar senaryo yazsa ve müzik bestelese de isim verme konusunda pek de iyi sayılmaz. Benjamin’in senaryosundaki tüm isimler tek harften oluşuyor bu durum da onun isim verme konusunda iyi olmadığını gösteriyor.

Gelin biraz da Benjamin’in yazdığı senaryodan konuşalım.

Özellikle beğendiğim bir kısımdan söz etmek istiyorum. Senaryonun oldukça sanatsal olan bu kısmı insanı ciddi düşünürüyor. “Yıldızların üstünde duruyor ve yere oturuyor. Tezgahtaki kamerayı aldı ve kendine çekti. Ona baktı. Telefonla konuşuyordu. Odanın kenarındaki silahı aldı ve ağzına soktu. Yerde bir kara delik gördü, çatıdaki adama açılan.”. Benjamin bu sahnede ne anlatmak istiyor? Belki sadece diğer filmlerden alıntı yaptı. Ne olursa olsun canlı olmayan bir varlığın bir şey yaratması insana korkunç geliyor.

Artık her zaman hayatımızda olan yapay zekâlar gelecekte insanoğlunun sonu olabilir mi? Bence biraz daha bekleyelim. Bakalım teknoloji bizi nereye götürecektir. Bir distopya mı bir ütopya mı?

Thomas More – UTOPIA

Selin Su Koca

“Kötü bir amaç uğruna haince ve şeytanca davranmak”

6 Temmuz 1635 ‘te, bu tarihten 400 yıl sonra aziz ilan edilen, edebiyatta, siyasette ve toplum biliminde yeni bir akım başlatmış, kralın yanında çalışırken bile yazılarıyla İngiltere ve Avrupa’yı sert bir dille eleştirip bunu yayımlayacak kadar cesur ve idealist olan Thomas More’un idamına sebep gösterilen suç buydu. Bu suçun yapıştırılmasının en önemli sebeplerinden biri Kral’ın eylem ve fikirlerine karşı koyması ve aynı zamanda Utopia’yı yazmış olmasıydı.

“Krala gönlüm borçlu kaldı. Bu berbat dünyanın acılarından beni böyle çabuk kurtarma yüceliği gösterdiği için.”

Ruhunun zarar görmesi yerine ruhunu taşıyan bedeninin zarar görmesini yeğleyen Thomas More, idam gününde de kendini bastırmamış, doğru bildiği yoldan dönmemişti. Celladı yanına

geldiğinde ona altın bir para hediye etmiş, cellat geleneklere uyararak ondan özür dilediğinde celladı kaldırıp alından öpmüştür. Başını kütüğe yasarken de sakalını düzelterek şu sözleri söylediği rivayet edilmektedir:

“Ne de olsa sakalım vatana ihanet etmedi. O da ölüm cezasına çarptırılmasın.”

Her şeye rağmen Utopia’da çokça eleştirdiği ölüm cezasına çarptırılıp ibretlik olsun diye başı Londra Köprüsü’nden haftalarca sallandırılmıştır. Kızı ise çabaları sonucu köprü görevlilerine rüşvet verip başı almış ve ölünce de kendi bedeniyle aynı mezar da gömülmesini sağlamıştır.

Yakın arkadaşı Erasmus’un Deliliğe Övgü kitabını ithaf ettiği Thomas More’un en ilgi çeken yapıtlarından biri kuşkusuz Utopia’dır. Kelime anlamı olarak ‘yok yer’ , ‘olamayacak kadar mükemmel yer’ , ‘iyi yer’ anlamına gelen Utopia, More’un bulunduğu bir kelime veya kavram olmaktan ziyade idealindeki ülkeydi.

Uzunluğu 500 mil, en geniş yeri 200 mil olan bu ada, 54 tane ülkeye bölünmüştür. Utopia’nın en ilgi çekici yönlerinden biri ise More’un bütün kötülüklerin kaynağı saydığı mülkiyet ve para kavramının sonuna kadar kurutulmuş olmasıdır. Örnek vermek gerekirse, Utopia’da tüm evler penceresine, tuğlasına, basamağına kadar tıpatıp aynıdır. Her 10 yılda bir halk kura çekerek evleri değiştirir çünkü 10 yıldan fazla aynı evde yaşamının insanın içindeki sahiplik duygusunu besleyeceğine inanılmaktadır.

Utopia’da ekonomik açıdan eşitlik olduğu kadar sosyal eşitliğin de kurulmasına çabalanır. Her bireyin giydiği kıyafet aynıdır. Yaz ve kış giyilebilecek olan bu kıyafetler, materyal olarak kullanılan yünün doğal rengindedir ve 7 yıl dayanabilir.

Mülkiyet kavramının olmaması genellikle iyi karşılanırsa da pek çok okuyucu tarafından “özgürlüğün sınırlandırılması” olarak da adlandırılabilir. Evet, giyeceğiniz, oturacağınız, yatacağınız şeyler halkın ortak malıdır. Size ait olan hiçbir şey yoktur. Burada aynı zamanda özel hayatın yok sayıldığını da söyleyebiliriz. Ama aynı zamanda düşünülmesi gereken bir konu daha vardır: Günümüzdeki özgürlük insan hayatının gerçek özgürlüğü müdür?

“Kralların şanlı egemenliği altında, adalet dediğimiz ya metelik etmeyen aşağılık bir şeydir ya da iki çeşit adalet vardır yeryüzünde: Biri yaya giden, yerlerde sürünen, sağa sola sapmasın diye birçok bağlarla sıkı sıkı bağlanan yoksul halka uygun zavallı bir adalet; öteki de canının istediğini yapanlara yasalarla sınırlanmayanlara, yüksek mevkide olanlara uygun, pek şahane bir adalet.”

Yönetici sınıfını halk seçer (demokrasiden bahsedilebilir) ve bu sınıfın halktan herhangi bir ayrıcalığı yoktur. “Seçilenlerle oluşturulan kurultaylar duygulardan ve diğer etkenlerden arınmış en doğru kararı vermek için yargı sürecini üç toplantıya uzatırlar.”

“Bir de şuna şaşıyorlardı: Nasıl oluyor da, bir eşek kadar bile kafası işlemeyen vicdansız, ahlaksız, budala zenginini biri, sadece birkaç torba altını var diye, akıllı dürüst bir sürü insanı buyruğu altında köle gibi kullanabiliyordu.”

Ülkede para kavramı yoktur. Para sadece uluslararası ticaret ve anlaşmalarda kullanılır. Her

bir birey ihtiyacını belirlenmiş alışveriş yerlerinden sağlayabilir. Ülkenin gelir ve giderleri sıkı bir şekilde denetlendiğinden hazine gereğinden de fazla dolar ve her bir Utopia vatandaşı ihtiyacını karşılayabildiğinden daha fazlasını isteme gaffetine düşmez.

Ölümcül hastalığı olanlar ve çalışamayacak durumda olanlar dışında herkes çalışmak zorundadır. Başta zanaat ve tarım olmak üzere ülkenin ihtiyaçlarına cevap veren meslek hem kadın hem erkek vatandaşlara ihtiyaç duyar.

Başka ülkelerde görülen yoğun çalışma saatleri Utopialıların gözünde ‘’ruh için de, beden için de işkence ve kölelikten beterdir.’’

“Çağımızın en büyük sorunlarından biri çok fazla tahsilli insan olmasına rağmen az sayıda aydın insan olmasıdır.”

Eğitim, belirli bir yaş aralığında değil, ömür boyudur. Öğrenmenin her yaşta gerçekleşmesi şartıyla aydın insanların olabileceğini bilen More, bunun çözümünü Utopia’da bulmuştur. Herkesin istediği dersleri alabileceği, konuşup tartışabileceği, araştırma yapabileceği halkevleri, ülkenin bu eğitim açlığını doyurur.

“Doğa, altına ya da gümüşe insanoğlunun öyle kolay kolay vazgeçemeyeceği bir değer yüklememiş. Nadir bulduklarından ötürü onları değerli kılan salt insanların budalalığı.”

Ülkenin en ilginç yanlarından biri ise altın ve gümüş gibi Avrupa’da değerli sayılan madenleri bir hiç saymalarıdır. Sırf az bulunuyor diye bu madenlere değer vermek ahmaklıktan başka bir şey değildir. Hatta bu madenleri aşağılamak için yine en aşağılık durum saydıkları suçlulara (hırsızlar, cinayet işleyenler vb.) altından yapılmış yüzük ve kolyeler takarlar, altın taburelere oturturlar. Domuzların ve diğer ağır hayvanlarının tasmaları bile altındır.

Mina Urgan’ın incelemesinde Utopialıların evlenme ve aile ilişkileri üzerine yazdığı yazıyla karışık bir özet aktarıyorum size:

“Kadınlar 18, erkekler 22 yaşından önce evlenemeyeceği gibi iki tarafın da bakir/bakire olması zorunludur. Bu yasaya uymayanlar eğer bağışlanmazlarsa ömür boyu bekâr kalma cezasına çarptırılır çünkü Utopialılara göre eğer herkes istediği kişiyle birlikte olma özgürlüğüne sahipse pek az kişi ölünceye kadar aynı erkek veya kadınla yaşamaya katlanabilir.”

Görüldüğü üzere toplumda erkek ve kadın eşitliği sağlanmış kabul edilse dahi ailenin yönetici organı yine erkektir. Ayda bir kez kadınların, kocalarının önünde diz çöküp suçlarının bağışlanmasını dilemesi evliliği devamı için gereklidir.

Evlenmeye niyetlenen çiftler saygıdeğer olarak nitelendirilen yaşlı bireyler denetimi altında birbirlerine çırılçıplak gösterilir. Evet, karşılaşılabilecek her türlü “kusur ve çirkinliğin” öğrenilmesini sağlayarak evlilik sonrası boşanmayı önlemektedir amaçları.

Bunun yanında ise boşanma durumunda (aldatılma, anlaşamama ve buna benzer sebeplerle söz konusu edilebilir ancak) ülkedeki yasalar her iki taraf için de geçerlidir. Örneğin aldatan erkek de kadın da en ağır biçimde cezalandırılıp köle yapılır.

More’un yarattığı bu dünyada aslında çok büyük yanlışlıklar olduğu görülebiliyor. İki cinsiyet arası eşitlik, çalışma şartlarında sağlanmış olsa dahi aile bağlamında bu eşitlikten bahsedilmesi mümkün değil. Aynı zamanda önlenmesi amaçlanan “kusur ve çirkinlik” kavramlarının da insan üzerinde kullanılması hoşgörü ve sevgi duygusunun arka planda kaldığının bir göstergesidir.

Bir diğer konuya gelirsek: Ceza sistemi ve büyük bir nüfusa sahip köleler...

“Öldürmek hırsızlığı cezalandırmak için çok ağır, hırsızlığı önlemek içinse çok hafif bir cezadır. Her çalan ölümü hak etmedikten başka, açlıktan ölmek için çalan adama en korkunç işkenceleri de yapsanız yine çalar. Bu konuda İngiltere’nin ve

daha birçok memleketin adaleti, öğrencileri yetiştirecek yerde, döven kötü öğretmenlere benziyor. Hırsızlara en ağır cezayı verecek yerde, toplumun bütün üyelerine yaşama olanaklarını sağlarsanız ve kimse kellesi pahasına çalmak zorunda kalmasa daha iyi olmaz mı?” Utopia’da ancak “insanlıktan çıkmış” olarak görülüp bir türlü düzelmeyenler idam cezasına çarptırılır. Utopialılar biri suç işledi diye öldürmenin hem haksızlık olduğuna hem de topluma bir yarar sağlamadığına inanırlar. Asıl ceza özgürlüğün alınıp köleliğin verilmesidir onlar için. Amaç ise onların topluma karşı yaptığı hataları toplum için çalışarak ödemeleridir. Böylece suçlular ömürleri boyunca çalışacakları işlere verilir. Suç işlediklerinin anlaşılması için kulaklarının üst kısmı kesilir. Bunu hem diğerlerine ibretlik olsun diye hem de doğru yolu seçmek için her zaman fırsat olduğunu göstermek için yaparlar. En önemli saydıkları duygulardan biri olan acıma duygusunu köreltmemek için kasaplık işini kölelere bırakmışlardır.

Son olarak...

“Oysa Utopia’da kimsenin toprağı, malı yoktur ama geçim derdi de yoktur. Yaşlanıp çalışamaz hale gelince nasıl yaşayabileceğini düşünmeden, çoluk çocuğunun geleceğine güvenerek, anca orada mutlu olabilir insanlar.”

Yüzyıllar önce bilincinde olduğu konu ve sorunlara bakarak aslında Utopia’nın hala güncelliğini koruduğunu söyleyebiliriz. Her şeyin sonunda kurgu olduğu için yer yer eksikleri/hataları bulunabilse dahi çoğu yönden haklı olduğunu söyleyebiliriz. Eşitlik ve adalet kavramının aynı olmadığını, suçlara ceza biçilirken o suçun bir zorunluluktan çok seçenek olması gerektiği, paranın bize mutluluğu ve kolaylığı getirecek yerde bu dünyaya daha çok acı ve zorluğu getirdiği çokça vurgulanmış. Ne yazık ki para, sahip olma ve hırs gibi kavramlar insan zihninde hep daha önde geldiği sürece Utopia sadece “yok ülke” olarak kalacaktır.

Kapatılmayan Yaralar

EDVARD MUNCH

Günümüzde popülerite kazanmış, buram buram karamsarlık ve hüznün kokan tabloların; ta-nınmayan yaratıcısı Edvard Munch...

Edvard Munch kimdir?

Ünlü sembolist ressam, 12 Aralık 1863'te Norveç, Oslo'da gözlerini açan Munch, burjuva ailenin mensubudur. Yalnız ve acı dolu bir çocukluk geçirmiştir.

1800'lerin yaygın hastalığı veremden dolayı 5 yaşındayken annesini; 13 yaşındayken ise kız kardeşini ve birçok yakınını kaybetmek, din adamı olan babasının saatlerce odasında dualar etmesi ve dış dünyayla oğluyula bağlarını koparması, Munch'un iç dünyasında hastaneler, ölümler ve derin acılarla dolu kara delikler açmış ve kapatılmayan yaralarının tuvalle buluşmasına neden olmuştur.

Yaşadığı bunca talihsizliğe rağmen Christiania Sanat ve Meslek Okulu'na kaydolmuş, dönemin önemli sanatçılarından dersler almıştır ve 1880 yılında Christiania'lı Bohemler adlı bir gruba üye olmuştur. Burada çalışmalarını sürdürürken, bir sergi daveti üzerine gittiği Almanya'da

*Bedriye Işıl Cumalı
Eylül Deniz Sera Altuğ*

birçok denemesinden sonra 1895 yılında en ünlü eseri Çılgılık tablosunu yaratmıştır. 1900-1935 yılları arasında ise, gelişen çok önemli bir akım, gençliğinden beri Empresyonist ressamlarla ilgilenen Munch'u etkisi altına almıştır ve ekolü haline getirmiştir. Munch'un görkemli ve ürkütücü portrelerinin, karanlık atmosferlerinin sebebi olan bu akım ekspresyonizm, bir diğer adıyla dışavurumculuktur.

Peki, Nedir Dışavurumculuk?

Dışavurumculuk, çağdaş sanat dünyasında önemli yere sahip olan bir akımdır. Almanya'daki politik istikrarsızlık ve ekonomik çöküntü ortamında; pozitivizm, natüralizm, empresyonizm gibi akımlara tepki olarak ortaya çıkmıştır. Bu akım doğanın olduğu gibi aktarılmasından hoşlanmaz. Doğa yerine kişinin etrafında ördüğü duvarlara, iç dünyasına ve kendiyile olan savaşına dikkat çeker. Yani o toz pembe hayatları anlatan aşktan, çiçekten, güzellikten söz eden ya da her şeyi görünür ve düz tasvir eden sanatçılara ve sanatlara karşı boyutlandırılmış distopik denebilecek bir bakış açısıdır, dışavurumculuğa göre sanatçı kendine özgü bir görüşün üzerinde durmalıdır.

Dışavurumculuğun Munch Üzerindeki Etkileri

Munch Dışavurumculuğu, ruhsal öğelerini aktarmak için kullandığı karanlık bir saha olarak görmüştür. Eserlerinin içeriğine ve renklerine dikkat edecek olursak hep koyu ve kendi deyişiyile 'hastalıklı' renkler kullanarak ezilmiş, kişinin iç bunalımlarını anlatan bir ortam yaratmak istemiştir. Kişinin zavallılığını, yalnızlığını, acizli-

ğini yansıtmamasının amacı, ona kendi hayatındaki başarısızlıkların ve heyecanların getirdiği huzursuz iç dünyasını betimlemektir.

Munch resimlerinde deforme edilmiş yüzler, anlaşılmayan duygular, yoğun renk kullanımı ile başta kendi döneminde ve pek çok 20.yüzyıl sanatçısında derin izler bırakmıştır. Kendi dünya görüşünü çoğu zaman bir sorun olarak görse de bir bütün olarak anlaşılacak istenmiştir her zaman.

1908 Yılında Ne Oldu?

Munch, çalkantılı hayatı ve onu içten içe boğan toplum korkusuyla yüzleşmekten korkan, bunları da eserlerinde çok iyi yansıtan bir sanatçıydı. Çocukluğunda yaşadığı büyük kayıplar, yetişkinlik döneminde içinde taşıdığı o ağır yılgınlık en sonunda onu Almanya'daki Kopenhag Kliniği'nde tedavi görmeye zorladı.

Şiddetli anskiyete atakları geçiren ve sonunda hastaneye yatırılan sanatçıya Antrofofi (insanlardan ve toplumdan korkma) teşhisi konuldu. Geri Norveç'e döndüğünde eserlerinde daha evrensel bir görüşün izlerine rastlandı. Eski zayıf fırça vuruşlarına ve soluk renklere artık pek rastlanmıyordu. Sanatçımız eskisiye oranla aydınlık renkler kullanıyor ve manzara resimleri çiziyordu.

Eserleri, İç Dünyası

Böylesine yoğun duygular yaşayan Munch birçok eleştirmen tarafından hem yerildi hem beğenildi. Öyle ki Nazilerin bile dejenere ressam olarak adlandırdığı sanatçı iç dünyasında tam bir kadın düşmanıydı, karamsar ve karanlıktı. Daha çocuk yaşta kadınlar tarafından terk edilmeye başlanan Munch, kişisel denemelerinde; aşkla imtihanlarında da başarısız olduğundan kadınları şeytan, diktatör hatta erkekleri baştan çıkarmaya çalışan, parmağında oynatan iğrenç yaratıklar olarak gördü.

Bizce eserlerinde öne çıkan haykırış, isyan, umutsuzluk, ölüm, hüznün ve kıskançlık da bunun büyük bir kanıtıdır.

Hiçlikte Bir An

Örneğin; Hiçlikte Bir An tablosuyla; sokakta, hem de kalabalık bir sokakta yapayalnız, ürkek ve yılgın insanları görürüz; hayata ve insanlara olan inancını kaybetmiştir Munch. Onun için bu adına yaşamak denen şey bir kargaşadan başka bir şey değildir. Tabloda kaldırımında yürüyen kalabalığın ters yönüne doğru giden yalnız bireyin ağzından, sanatçının günlüğünde şunlar geçer: "Yanımdan geçenler ona tuhaf bir şekilde bakıyorlardı. O ise sönük akşam ışığında gözlerini dikerek kendisine bakmalarını anlayabiliyordu. Bazı düşüncelere dalmaya çalıştıysa da başarısız oldu. Kafasının içinde boşluktan başka bir şey yoktu. Bir kez daha geçenler onun yolundaydı, baştan aşağıya

titriyordu ve ter içinde kalmıştı". Sanki kendini anlattığı bu eserde ters yönde giden Munch'tur. Kalabalıktan yana olmadığını, onların fikirlerini, duygularını hissetmediğini gösterir. İnsanları da insan olmayı da reddeder. Kendi içinde bir halktır kendi içinde bir yaratıktır artık. Ona göre acı ve ölüm gerçektir. Öyle tutkuyla hissetmiştir ki acıyı, ölümü; damla damla kanımı, gözyaşlarını akıtır

gibi aktarmıştır tuvallerine –özellikle sanat tarihinin en ünlü ikinci eseri olan Çığlık tablosuna-, çok da meşhur olmayan şiirlerine...

Çığlık

Ve işte günümüz kara mizahına bile konu olan “Çığlık” tablosundan bahsetmezsek tam olarak Munch’u ele almış olamayız herhalde... Çığlık’ta cinsiyetine tam olarak netlik kazandırılmamış baş figür, bir köprünün ortasında çıldırmışçasına acı bir çığlık koparmakta. Arkasındaki iki insan figürü ve denize kondurulan kayıkla sıradanlık katılmış olsa da; kırmızı, turuncu ve sarı

gibi sıcak renklerden harmanlanan gökyüzü; köprünün düz simetrik çizgilerden oluşurken denizin büyük dalgalarla hareketlendirilmesi resme asıl istediği kan donduran korku havasına kavuşturuyor. Sonra ressamın ilham kaynağına Munch’un günlüğünde rastlıyoruz: “İki arkadaşım yolda yürüyordum; güneş battı, bir melankoli dalgasına kapıldım. Birden gökyüzü kıpkızıl bir renk aldı. Durup parmaklıklara yaslandım. Alev alev gökyüzü, mavi fiyordun ve şehrin üstünde kan ve kılıç gibi sarkıyordu. Arkadaşlarım yola devam etti; ben ise büyük bir endişeyle öylece duruyor ve doğada sonsuz bir çığlığı hissediyordum sanki.”. Bu da bize, Hiçlikte Bir An’da olduğu gibi

bu eserinde de kendi kendini yeniden tuvalinde yarattığı fikrini veriyor.

Melankoli

İnsan tasvirlerine mayhoş ve düşünceli bir görüntü veren ‘elleri çeneye dayama’ sanatçının çok kullandığı bir beden dilidir. 1894 yılında yaptığı “Melankoli”de de düşünen bir erkek resmetmiştir. 1891-1910 yılları arasında melankoli adını verdiği beş ayrı resim yapmıştır. Duyguyu tam olarak yansıtamadığını düşündüğünden bu kadar denediğini varsayıyoruz. Günümüzde nasıl bir deniz kıyısında otururken derin düşüncelere, çözümlenemeye denize dalar gibi dalıyorsak; işte bu eserde de aynı halde bulunan birey üzgün portresiyle dalgalı denizi seyirdedir. Uzakta resmedilen iskele ve üstündeki boğuk insan betimlemeleri eserin asıl kahramanının insanlardan uzakta acılarıyla düşünceleriyle boğuştuğunu tarif eder.

Ve hayatı boyunca varoluşsal ıstıraplarla boğuşmuş olan Edvard Munch, 1930’a doğru göz rahatsızlıkları nedeniyle çalışmalarını yavaşlatmıştır. Ömrünün son demlerindeyse Munch, sanatıyla kendine yönelmiş, iç dünyasını, duygularını tanımaya çalışmış ve sonunda kendini tanımlayabilmek için : “Verebileceğim tek şey tablolarımdır, onlar olmadan ben hiçbirim.” demiştir.

Edvard Munch 1944’te karanlık aşkı ve doğa tutkusunu, huzursuzluğunu yanında taşıyarak doğduğu yer olan Norveç’te sanat dolu hayatına veda etti.

İLK DURAK CUMALIKIZIK!

Bedriye Işıl Cumalı

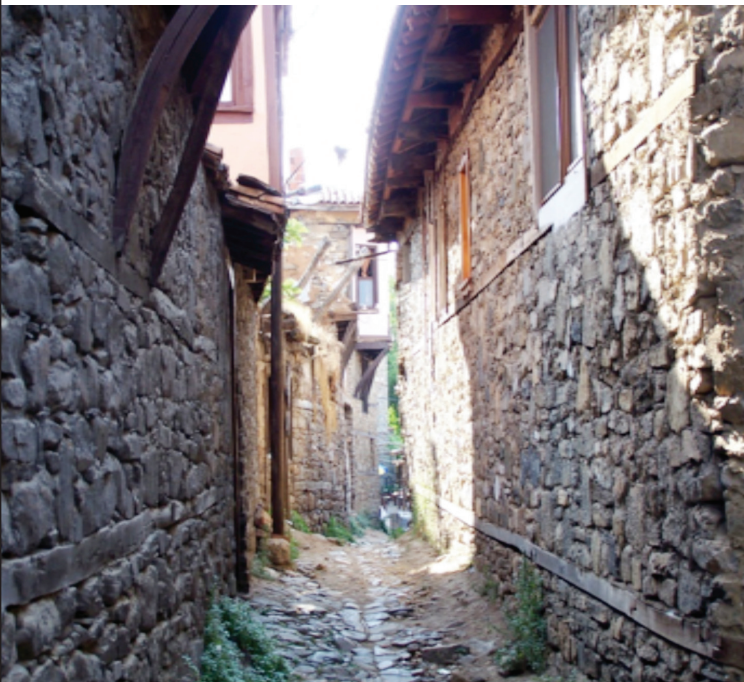
Herkes gezmek, gösmek ister değil mi? Sırt çantanızı alıp aklınıza gelen ilk şehre gitmek üzere kaygınızca evden çıkmak istemez miydiniz? ama ne yazık ki sosyal ve ekonomik olarak buna izin vermeyen hayatlar yaşıyoruz. İşte bu gezi yazısının amacı da okuyarak gezmiş; hissetmiş olmak, kilometrelerce uzak yerleri birkaç sayfaya sığdırmak... İlk olarak Bursa'da saklı kalan Cumalıkızık'a bir göz gezdirmeyi seçtik. Bursa'ya bağlı ve on beş kilometre uzaklıkta olan Cumalıkızık, kuruluş döneminde; Osman Bey ve oğlu Orhan Gazi'nin zamanında Osmanlı topraklarına katılmış. Yani yedi yüz yılı aşkın bir geçmişe rağmen hala ayakta.

Oğuzların kollarından olan Kızık boyunun kurduğu köy, Uludağ'ın yeşil ormanlarından gelen ve rüzgâr gibi serin, soğuk soğuk akan nehriyle; durmadan yeşerip yeşerten bir anaya benzeyen incir ve kestane ağaçlarıyla sizi mest etmeye hazır... Bölgesinde eğer savaşlarda yağmalanıp yok edilmeseydi, günümüzde tarihi vasıflara

sahip olacak dört köyden sağ kalan tek köy... Uludağ'ın eteklerinde sıkışıp kalmış olduğundan kızık ve cuma günleri ibadete gelen halk sayesinde Cumalı adını almış. Sıcak ve samimi köy ahalisi, sizi sevecenlikle karşılayıp. Türk misafirperverliğini gözler önüne seriyor. Hem de çok farkındalık sahibi, çalışkan insanlar; muhtarından çiftçisine, esnafına kadar herkes Cumalıkızık'a bir şeyler daha katmak için çalışıyor. İklimi her bitkinin yetişmesine elverişli köyün etrafını gezmek, doğasında kaybolmak, kendinizi ve Cumalıkızı'ı keşfetmek çok güzel.

Antik köyün, içinde iki yüz yetmiş ev bulunmasına rağmen sadece yüz seksen beşinde yaşam var; bini geçen nüfusuyla hala kalbi atıyor. Evler hem aile yaşamı hem hayvanlar için öyle oluşturulmuş ki orada yaşamak istiyorsunuz. Boğuk

büyük kentlerin, boğazınızı sıkın elleri burada yok. Kendinizi daha özgür ve huzurlu hissediyorsunuz. Hepsi ahşap, kerpiç ya da taştan ve birer mimari sanat eseri olan evlerin özgün ruhları selamlıyor sizi. Yaşanmışlık kokan bu evlerin tamamının ilham verici hikâyeleri olduğu ortada. Geriye kalan evlerin yüz otuz üçünde yenileme çalışmalarıyla küçük kafeler, büfeler, butik oteller oluşturulmuş... Çok net görülüyor ki turizm buranın yeni gelir ve gelişme kaynağı... Sokağa çıktığımızda ise yassı taşlarla bezenmiş dar sokaklar görüyorsunuz, ne tarafa giderseniz gidin taşların arasından kayıp giden su size yarenlik ediyor. Koskoca bir tarihe ev sahipliği eden bu köy, oldukça küçük aslında... İhtişamlı, etkileyici ve buram buram Osmanlı kokan hamamı, tam merkeze kurulmuş büyük camisiyle Cumalıkızık, 2014 yılında UNESCO tarafından; Dünya Mirasları Listesi'ne alınmıştı... Bu yıl, yaz aylarında ise köyde bir Etnografya Müzesi açıldı. Böylesine küçük yaşam alanları için saf yapıyı ve özünü korumak günümüzde ne yazık ki çok zor... Ama Cumalıkızık bir, yedi asır sonra da bunu başarmış olmaya kararlı.

Geçmişini korumaya çalışırken günümüzde de faaliyetlerden geri durmuyor ve birçok diziyeye ev sahipliği ediyor... Bu da yine turizminin canlanmasına zemin hazırlıyor.

Ayrıca TRT tarafından hazırlanan "Yola Çık" adlı belgesel programının ilk bölümünde kapılarını televizyonlarınıza açtı. Belgeselde sadece yirmi beş dakikada özetlenen bu köyü daha iyi tanımak için izlemelisiniz...

Varlığını sürdürmeyi başaran bir savaşçı, böylesine tarihi bir zenginlik ve dergimizin ilk sayısının konduğu Cumalıkızık, bizim için de heyecan verici bir köy artık. Ve işte bu kadar, yolu Bursa'ya düşenin görmesi gereken Cumalıkızık.

Başka bir serüvende görüşmek üzere...

BU AY...

Zeynep Ayten

Bu Ay 27 Kadın Öldürüldü.

Kadınların çoğunluğu 25-35 yaşları arasındaydı ve %75'i boşanmak istediği için öldürüldü. %14'ü ise 0-24 yaş aralığındaydı ve babaları tarafından öldürüldü.

Bu Ay 29 Çocuk İstismara Uğradı.

Çocuklar en yakınları ve en çok buldukları alanda istismar edilmeye devam ediliyor. Çocuklar suça azmettirme bahanesi ile suçluların cezalarından düşülüyor.

Bu Ay 39 Kadına Cinsel Şiddet Uygulandı.

Cinsel şiddet uygulanan bu kadınlar, yalnız bırakılıyor, kendi yöntemleri ile korunmaya çalışıyor ya da intihara kalkışabiliyorlar. Bu kadınların %94'ünün devlet tarafından korunup korunmadığı tespit edilmedi.

Bu Ay Kadınlar Şiddeti Protesto İçin Seslerini Çıkardılar.

25 Kasım 'Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü' için dünyanın birçok kentinde kadınlar seslerini duyurmak için sokağa çıktılar. Yürüyüşlere çok sayıda erkekler de katılım gösterdi.

1960'da Dominik Cumhuriyeti'ndeki eşlerini ziyarete giden 3 kız kardeş arabalarından indirilerek tecavüze uğramış ve öldürülmüştür. 1999 yılında ise Birleşmiş Milletlerin aldığı karar ile öldürüldükleri gün 25 Kasım tarihi Kadına Yönelik Şiddete Karşı, Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü olarak kabul edilmiştir.

